

UCHWAŁA Nr XXIX/196/2017

RADY GMINY DOMARADZ

z dnia 27 czerwca 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy
Domaradz na lata 2017-2022**

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016, poz. 446, ze zm.)

Rada Gminy uchwała co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Domaradz na lata 2017-2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Domaradz.

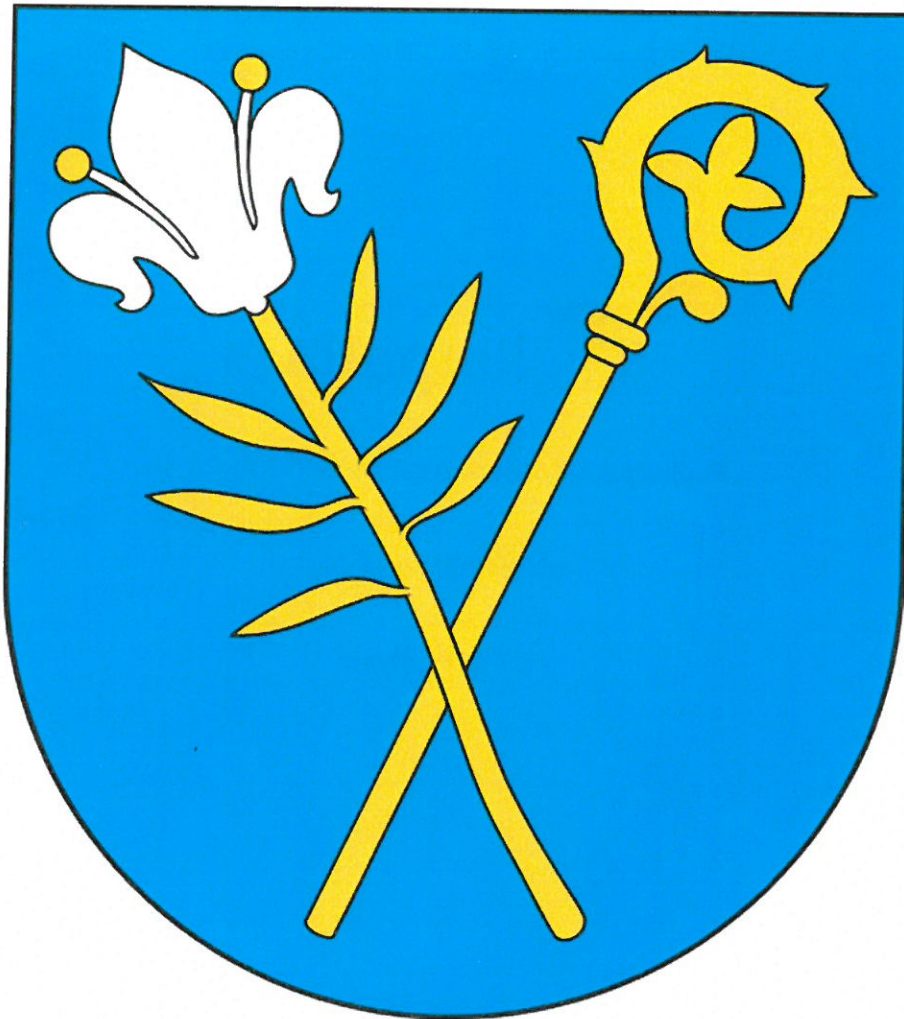
§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy**

mgr Jerzy Łukaszyk

**PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ
DLA GMINY DOMARADZ
NA LATA 2017 - 2022**

Domaradz, luty 2017

Opracowanie:

Podkarpackie Stowarzyszenie EKO-KARPATIA

ul. Białobrzaska 202

37-110 Żołyńca

Spis treści

1. PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ	5
1.1. Streszczenie niespecjalistyczne	5
1.2. Podstawy formalno-prawne	6
1.3. Cel opracowania	10
1.4. Zakres opracowania	12
1.5. Powiązanie z przepisami prawa i dokumentami strategicznymi	13
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY DOMARADZ	26
2.1. Lokalizacja	26
2.2. Klimat	27
2.3. Demografia	28
2.4. Działalność gospodarcza	30
2.5. Rolnictwo i leśnictwo	31
2.6. Zabudowa	32
2.7. Walory przyrodnicze	34
2.8. Energetyka	36
2.8.1. Ciepłownictwo	36
2.8.2. Gazownictwo	37
2.8.3. Elektroenergetyka	37
2.8.4. Oświetlenie uliczne	38
2.8.5. Odnawialne źródła energii	38
2.9. Transport	40
2.10. Gospodarka odpadami	40
2.11. Gospodarka wodno-ściekowa	43
2.12. Jakość powietrza	44
3. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	51
4. ASPEKTY ORGANIZACYJNE I FINANSOWE	52
4.1. Koordynacja i struktury organizacyjne	52
4.2. Zaangażowane strony	52
4.3. Budżet i przewidziane finansowanie	53
5. INWENTARYZACJA EMISJI CO ₂	55
5.1. Metodologia	55
5.1.1. Podstawowe założenia	55

5.1.2.	Wskaźniki i wielkość emisji.....	56
5.2.	Wyniki inwentaryzacji.....	58
5.2.1.	Budynki mieszkalne	58
5.2.2.	Budynki użyteczności publicznej	60
5.2.3.	Przedsiębiorstwa	62
5.2.4.	Oświetlenie uliczne.....	62
5.2.5.	Transport	62
5.3.	Podsumowanie inwentaryzacji.....	65
6.	DZIAŁANIA NA LATA 2017 – 2022.....	70
6.1.	Długoterminowa strategia, cele i zobowiązania	70
6.2.	Krótko/średnioterminowe zadania	71
7.	MONITORING REALIZACJI PLANU	75
8.	LITERATURA	79
9.	SPIS RYSUNKÓW	81
10.	SPIS TABEL	82
	ZAŁĄCZNIK 1 – Źródła finansowania działań w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.....	84

1. PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ

1.1. Streszczenie niespecjalistyczne

Gospodarka niskoemisyjna to gospodarka oparta na zmniejszeniu zużycia energii, poprzez podnoszenie efektywności energetycznej oraz wzroście udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym gminy, co w efekcie prowadzi do ograniczania emisji gazów cieplarnianych do atmosfery. W gospodarce niskoemisyjnej energia jest wytwarzana i zużywana w sposób efektywny przede wszystkim dzięki zastosowaniu niskoemisyjnych technologii i praktyk, wydajnych rozwiązań energetycznych, proekologicznych innowacji technologicznych, czystej i odnawialnej energii.

W ciągu ostatnich lat zmniejszanie emisji CO₂ oraz podniesienie efektywności energetycznej stało się jednym z ważniejszych kierunków rozwoju gospodarki Unii Europejskiej. Cele strategiczne dotyczące tych zagadnień zostały przyjęte również w Polsce, co przekłada się na konkretne działania prowadzone na szczeblu lokalnym. Przetworzenie polskiej gospodarki, która jest wysokoemisyjna, w szczególności oparta na paliwach stałych jakim jest węgiel, na gospodarkę niskoemisyjną wymaga systemowego podejścia. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest elementem realizacji strategii unijnych na poziomie lokalnym, wyznacza kierunek działań dążących do poprawy jakości życia mieszkańców danej gminy. To dokument spójny z obowiązującymi przepisami prawa oraz dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej umożliwia zaplanowanie działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych, służących ograniczeniu emisji, zwiększeniu efektywności energetycznej, poprawie bezpieczeństwa energetycznego z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej to możliwość zaplanowanego, spójnego i maksymalnego wykorzystania funduszy skierowanych na działania realizujące cele rozwoju niskoemisyjnego. Poza tym Plan zapewnia realizację celu przejścia Europy na gospodarkę niskoemisyjną zgodnie ze „Strategią Europa 2020”.

W opracowanym Planie Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Domaradz przedstawiono wyniki inwentaryzacji emisji CO₂ oraz zużycia energii w Gminie, wyznaczone obszary problemowe oraz możliwości redukcji zużycia energii, zaproponowane działania do realizacji, aby osiągnąć wyznaczone cele oraz możliwe formy finansowania działań w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii.

1.2. Podstawy formalno-prawne

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Domaradz został opracowany na podstawie umowy nr 1/2007 zawartej w dniu 9 lutego 2017r. pomiędzy Gminą Domaradz, reprezentowaną przez Wójta Gminy – Panem Janem Kędra oraz firmą Podkarpackie Stowarzyszenie Eko-Karpatia z siedzibą w Żołyni, reprezentowaną przez Pana Bogdana Regułę i Roberta Antosza.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej to element realizacji założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (NPRGN). Dokument ma znaczenie strategiczne i powinien być spójny z planami ochrony powietrza (POP), planami działań krótkoterminowych (PKD) oraz innymi dokumentami strategicznymi. Celem głównym Planu Gospodarki Niskoemisyjnej jest transformacja gospodarki gminy w kierunku niskoemisyjnym. Cele szczegółowe planu to:

Ponadto celem jest również edukacja społeczeństwa w zakresie racjonalnego wykorzystywania energii, poprawa jakości powietrza w gminie oraz wspierania realizacji pakietu energetyczno-klimatycznego, czyli zobowiązania wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej do:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych o 20% do 2020 roku,
- wzrostu udziału energii ze źródeł odnawialnych do 15% do 2020 roku,
- wzrostu efektywności energetycznej o 20% do 2020 roku.

Sporządzenie Planu ma na celu osiągnięcie następujących korzyści:

- środowiskowych – redukcję emisji CO₂, poprawę efektywności energetycznej i zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w Gminie,
- ekonomicznych – oszczędności w budżecie gminy w zakresie zużycia energii, zwiększenie szansy na pozyskanie dotacji w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz innych,
- społecznych – edukację społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska, odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej, ukazanie Gminy Domaradz jako gminy, która realizuje prośrodowiskową politykę z myślą swojej lokalnej społeczności, w perspektywie długoterminowej.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Domaradz został opracowany w oparciu o wymienione poniżej akty prawne:

Źródła prawa międzynarodowego:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej (Dziennik Urzędowy UE L315/1 14 listopada 2012 r.),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz. U. UE L 09.140.16),
- Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2009/406/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Źródła prawa krajowego:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. Z 2013, poz.1232 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.),
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2014, poz.942 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 94, poz. 551 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013, poz.594 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r.. poz. 647 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50 poz. 331 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (tekst jednolity: Dz. U. z 2014, poz. 712).

Pozostałe dokumenty uwzględnione podczas opracowywania Planu:

- Załącznik nr 9 do Regulaminu Konkursu nr 2/POLIŚ/9.3/2013 „Szczegółowe zalecenia dotyczące struktury planu gospodarki niskoemisyjnej”, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Jak opracować Plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP), 2010, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg,
- Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO₂ (WE) w roku 2012 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji za rok 2015, 2014, KOBIZE, Warszawa
- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016,
- Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku,
- Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej,

- Program Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2012-2015,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego rok 2002,
- Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020,
- Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej,
- Wojewódzki Program Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii dla Województwa Podkarpackiego
- WIOŚ Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport za 2015
- Strategia Rozwoju Powiatu Brzozowskiego na lata 2015-2024
- Program Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu Brzozowskiego na lata 2004-2015
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Domaradz 2005
- Strategia Społeczno-Gospodarczego Rozwoju Gminy Domaradz 1999-2015
- Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy

1.3. Cel opracowania

Gmina Domaradz, mając na uwadze troskę o środowisko naturalne, przystąpiła do opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Dokument ma znaczenie strategiczne, którego przygotowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia trzech istotnych celów, takich jak:

- redukcja zużycia energii pierwotnej o:
  - 0,8% do roku 2020 (zużycie energii w roku bazowym 2015 na poziomie 80227,5 MWh; przewidywane zużycie w roku 2020 na poziomie 79546,4 MWh; zmniejszenie zużycia o 681,1 MWh)
  - 1,3% do roku 2022 (zużycie energii w roku bazowym 2015 na poziomie 80227,5 MWh; przewidywane zużycie w roku 2022 na poziomie 79217,5 MWh; zmniejszenie zużycia o 1 010,0 MWh),
- redukcja emisji gazów cieplarnianych o:
  - 3,5% do roku 2020 (emisja w roku bazowym 2015 na poziomie 13533,1 Mg CO₂; przewidywana emisja w roku 2020 na poziomie 13057,7 Mg CO₂; zmniejszenie emisji o 475,4 Mg CO₂),
  - 3,9% do roku 2022 (emisja w roku bazowym 2015 na poziomie 13533,1 Mg CO₂; przewidywana emisja w roku 2022 na poziomie 13000,5 Mg CO₂; zmniejszenie emisji o 532,6 Mg CO₂),
- zwiększenie udziału wykorzystania odnawialnych źródeł energii o:
  - 3,5% do roku 2020 (zużycie energii odnawialnej w roku bazowym 2015 na poziomie 41458,3 MWh; przewidywane zużycie w roku 2020 na poziomie 42903,8 MWh; zwiększenie zużycia o 1 445,5 MWh, udział energii pochodzącej z OZE w stosunku do całości energii zużywanej w gminie w roku 2020 na poziomie 54,1%),
  - 5,5% do roku 2022 (zużycie energii odnawialnej w roku bazowym 2015 na poziomie 41458,3 MWh; przewidywane zużycie w roku 2022 na poziomie 43752,6 MWh; zwiększenie zużycia o 2 294,3 MWh, udział energii pochodzącej z OZE w stosunku do całości energii zużywanej w gminie w roku 2022 na poziomie 55,2%),
- redukcja emisji benzo(a)pirenu o:

- 19,5% do roku 2020 (wielkość stężeń w roku bazowym 2015 na poziomie 0,6-1,49 ng/ m³; przewidywana wielkość stężeń w roku 2020 na poziomie do 1,20 ng/m³; zmniejszenie stężenia o 0,29 ng/m³),
- 32,9% do roku 2022 (wielkość stężeń w roku bazowym 2015 na poziomie 0,6-1,49 ng/ m³; przewidywana wielkość stężeń w roku 2022 na poziomie do 1 ng/m³; zmniejszenie stężenia o 0,49 ng/m³).

W przypadku zlokalizowania obszarów o przekroczonych dopuszczalnych wartościach stężeń w powietrzu, Plan zakłada dążenie do poprawy jakości powietrza na danym terenie, poprzez obniżenie redukcji zanieczyszczeń, przykładowo takich jak pyły, tlenki azotu oraz dwutlenek siarki (Załącznik nr 9 ..., NFOŚiGW).

Wymienione cele zostaną osiągnięte dzięki realizacji mniejszych celów na szczeblu gminnym, takich jak:

- zidentyfikowanie obszarów problemowych na terenie gminy,
- rozwój planowania energetycznego oraz systemu zarządzania energią i środowiskiem,
- obniżenie zużycia energii w poszczególnych sektorach odbiorców energii,
- wzrost wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w gminie,
- edukacja oraz aktywizacja społeczeństwa w zakresie zwiększenia świadomości dotyczącej ochrony środowiska, w szczególności ochrony powietrza.

W wyniku podjęcia działań, przyjętych w niniejszym Planie, emisja gazów cieplarnianych do atmosfery będzie się zmniejszała. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest również niezbędnym dokumentem podczas ubiegania się o dofinansowanie z budżetu Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

1.4. Zakres opracowania

Podczas przygotowywania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Domaradz skorzystano z wytycznych dotyczących struktury tego dokumentu, które zostały udostępnione przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w „Szczegółowych zaleceniach dotyczących struktury planu gospodarki niskoemisyjnej”. Podczas opracowywania dokumentu zostały również wzięte pod uwagę zalecenia zawarte w poradniku „Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)”. Na podstawie przyjętych powyżej wytycznych zalecana struktura dokumentu powinna opierać się na poniższym schemacie:

1. Streszczenie
2. Ogólna strategia (cele strategiczne i szczegółowe, stan obecny, identyfikacja obszarów problemowych, aspekty organizacyjne i finansowe)
3. Wyniki bazowej inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla
4. Działania/zadania i środki zaplanowane na cały okres objęty planem (długoterminowa strategia, cele i zobowiązania, krótko/długoterminowe działania/zadania)

Niniejszy plan obejmuje zakresem cały obszar Gminy Domaradz. W zakresie niniejszego Planu znajdują się informacje dotyczące przeprowadzonego raportu z inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych na terenie gminy, związanej z wykorzystaniem energii. W dokumencie przedstawione zostały również informacje ogólne, takie jak charakterystyka gminy, ocena stanu obecnego w zakresie gospodarki energetycznej oraz dotychczasowych działań prowadzonych na rzecz redukcji gazów cieplarnianych w gminie. W dalszej części raportu znajdują się propozycje działań prowadzących do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych na terenie gminy oraz zaproponowany system monitorowania i weryfikacji wdrożonych działań.